

Minnesanteckningar Skärgårdsråd Västervik, den 10 december 2019

1. Välkommen

Conny Tyrberg, Kommunstyrelsens vice ordförande Västerviks kommun hälsar välkommen. Idag finns 124 fastboende på 24 öar i kommunen. Det finns totalt 5000 öar i Västerviks skärgård. Upphandling av skärgårdstrafik på gång. Det finns också privata entreprenörer som kör till Idö och Hasselö. Det byggs många nya bostäder i kommunen, det som behövs är nya arbetsplatser. Västervik är ett eget arbetsmarknadsområde. Ingen inpendling. Kommunikationer är en viktig fråga. Kommunen har ett landsbygdsråd, för dialog kring frågor som är angelägna för området.

2. Hur ser drivmedelskartan ut i Östergötland och Kalmar län, Malin Gumaelius och Daniel Granello (se bifogad presentation)

Tillgänglighet till drivmedel – idag och imorgon:

- Tillgänglighet till drivmedel är prioriterat inom utvecklingsprogrammet. Genomgång av drivmedelskartan, drivmedelsstationer med fossila drivmedel. Tillgången är generellt god i hela området, men baserad på tillgången på land. Prisnivån är hög. När man sedan ser på tillgången till fossilfria drivmedel finns det i Västervik och Oskarshamn, men då bara tillgänglig för bil inte båt. Tillgången till laddstolpar gäller i dagsläget bara bilar, elbåtar är ännu inte ett alternativ. Utbyggnad kräver stora investeringar. Det finns stöd till laddstolpar för båtar hos naturvårdsverket, men båtarna saknas. Med fossilfria bränslen avses HVO, etanol (fungerar inte för båtar), fordonsgas (passar stora båtar), och snabbbladdare. I Östergötland finns ingen tillgång till fossilfria drivmedel i skärgården. Östgötatrafiken kör på HVO, men dessa tankställen är inte tillgängliga för allmänheten. Qstar har sagt att man är positiva och kan ha HVO på sina stationer. Det måste också taktas med att motortillverkarna godkänner alternativa bränslen. Etanol brinner utan synlig låga och utan rök och är därför för farlig.
- Vad gör vi från det offentliga och vad kan vi göra? Viktigt att titta på hur situationen ser ut på respektive station, ha en bild av läget för att sedan kunna prioritera. Malin Gumaelius gör en kartläggning (i Östergötland) över tillgängligheten. Planen är att göra en kartläggning för hela området. Här krävs att alla olika aktörer är med och hjälper till för att få tillförlitlig information. Här kan skärgårdsrådet spela en viktig roll.
- Hur ser marknaden ut - om inga tankar finns ingen marknad? Finns det inget fossilfritt alternativ för bensinmotorer? Fossilfria alternativ måste fram. Vem kan söka projektmedel? När det är tankstationen så söker man inom landsbygdsprogrammet hos Länsstyrelsen. Klimatklivet kan vara ett alternativ. Här gäller det att vara förberedd inför nästa programperiod (avser EU-medel). Det gäller att hitta möjligheterna. I det gemensamma utvecklingsprogrammet för kust och skärgård ligger fokus på noder, här gäller det att vi samlar våra resurser där. En idé kan vara en tankbåt som lägger till enligt turlista, för att skapa tillgänglighet i ett större område. Efterfrågan på HVO kommer öka,

så det kommer bli ökad konkurrens. Styrning mot prioriterade grupper skulle kunna underlätta.

- Det krävs samordning mellan andra transportslag för att få upp volymerna och hålla nere priset.
- Hur ser regelverket ut? Det finns en rekommendation från MSB - Myndigheten för Samhällsberedskap, där det är de lokala miljökontoren som tolkar huruvida det skall vara bemanning för fortsatt tankning av fossila drivmedel. Här kan skärgårdsrådets medlemmar aktivera sig och bedriva påverkansarbete. Det gäller att lobba gentemot landsbygdsprogrammet inför kommande programperiod, genom skärgårdsrådet. Vi behöver också se hur det ser i övriga landet, om man kan driva frågan framåt. Calle Hamilton skickar frågan till Skärgårdarnas riksförbund för att se hur de arbetar med frågan.

3. En fossilfri skärgård

Robert Dimmlich, VD Sveriges Entreprenörer Service AB skulle ha presenterat men har på grund av sjukdom ställt in. Inhoppare är därför Mikael Nyman, Energirådgivare Västerviks kommun, som berättar vad som är aktuellt inom miljö och energiområdet. Skärgården har ett svårt läge, med få alternativ när det gäller förnybara alternativ. På land skulle elektrifieringen kunna göra stor nytta t.ex. fyrhjulingar på öarna. Ingen aktör har velat etablera sig med HVO i kommunen. Idag har man skrivit ett avtal med leverantör efter att kommunen har garanterat en viss volym. Det behövs en samordning mellan kommunala behov och andra behov för att säkra volymen. Prisbilden är högre. Båttrafiken är en prioriterad grupp. Någon måste vara föregångare och börja, där kan det offentliga gå före. Elmotorer för småbåtsägare är ett realistiskt alternativ, då effekten/kapaciteten är för liten idag. Den snabbaste omställningen där kommer att ske hos segelbåtarna. RME har provats många gånger, men med dåliga resultat så det ska inte användas inom båttrafiken.

4. Rådets framtida organisation

Region Östergötland har tillsammans med Region Kalmar län tagit fram ett förslag till arbetsordning för skärgårdsrådet. Rådets sammansättning har förändrats över tid och det finns behov av att se över dess roll organisation. Presentation av förslaget (se bilaga). Rådets medlemmar får i uppdrag att gå igenom förslaget och återkoppla med synpunkter till Anna Jacobson på region Östergötland inför nästa rådsmöte, då förslaget tas upp för beslut.

5. Övrigt

- Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023, Harald Mårtensson
Rapporten utöver miljöfrågorna och miljömålen, har man även tittat på ekonomin i de sektorer som använder havet. Marin turism och rekreation utgör 39%, dvs av 168 miljarder så genereras 60 miljarder genereras av turister och turismnäringen. Här spelar båtlivet en roll, och bidrar. Fisket utgör enbart 1%.

- Projekt om skrotning av båtar – gratis skrotning om man står för transporten. Båtar upp till 3 ton, inklusive transport. Samla 4 båtar så får man gratis hämtning och skrotning.
- Remiss ute på planen om friluftslivet från Länsstyrelsen – här saknas havet/båtlivet.
- Innovativa och rationell sophantering i skärgården (se presentation) - ett skärgårdsprojekt
Från år 2021 skall allt hushållsavfall sorteras fastighetsnära. I skärgården sorteras idag väldigt lite. Sopor får inte transporteras med kollektivtrafiken. Som exempel: på Harstena produceras ca 7 ton sopor per vecka under högsäsong. Projektet syftar till att utveckla ett rationellt sophanteringssystem med god arbetsmiljö där man ersätter sopsäckar med molucker placerade i flytbryggor. Budget på ca 2 miljoner för två år via LEADER Kustlandet.
- Strandnära markanvändning Daniel Granello, Region Kalmar Län (se presentation)
Statistik från SCB - antal befolkade öar utan fastförbindelse. Östergötland och Kalmar län tillsammans är näst störst tillsammans. Förändringen är däremot mindre positiv då antalet öar ökar i Östergötland men minskar i Kalmar län. Befolkningmässigt minskar antalet i Östergötland och något i Kalmar län.
- Gemensam serviceutveckling i Kalmar län, Blankaholm och Misterhult, Malin Olsson landsbygdsutvecklare i Västerviks kommun(se presentation)
Ett gemensamt serviceprojekt med fokus på kommersiell service som utgår från det gemensamma utvecklingsprogrammet för kust och skärgård. Medel beviljade från Tillväxtverket. Förstudie gjord av "Framtidskusten". Kommunal samverkan för serviceutveckling.
- Biogas
Julie Tran informerade om det påverkansarbete som Region Östergötland driver. Idag har Sverige ett undantag för att kunna subventionera biodrivmedel. Just nu är det osäkert om undantaget kommer finnas kvar. Ett aktivt lobbyarbete pågår dels mot regeringen som kan agera mot EU Kommissionen. Besked om statsstödsreglerna väntas komma inom de kommande veckorna. Om Sverige inte alls får subventionera, kommer regelverket för reduktionsplikten att behöva förändras. Man tittar på Frankrike för att se hur man kan gå tillväga. EU vill inte att Sverige subventionerar grödobaserade drivmedel, men vi har ett hållbart produktionssystem och inte samma konkurrens om markanvändningen.
- Mötetider 2020:
27 mars, Norrköping kl 10
11 november, Oskarshamn kl 10

Skärgårdsting Söderköping lördag 26 september

(Rådet fokusera på närvaro – så därför platser som är enklare att ta sig till.)

/Anna Jacobson